

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คำว่า การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมักจะก่อให้เกิดความสับสนในแง่ของความหมาย ซึ่งอาจจะนึกถึง "คุณภาพ" ในลักษณะที่เป็นการ "สังเกตเชิงคุณภาพ" ซึ่งหมายถึง การสังเกตว่ามีหรือไม่มีสิ่งที่เราต้องการสังเกต ทั้งนี้เนื่องมาจากการนำเอาความหมายนี้ไปเปรียบเทียบกับความหมายของการ "สังเกตเชิงปริมาณ" อันเกี่ยวเนื่องกับการวัดความเข้ม (Degree) หรือระดับของลักษณะบางอย่างที่ปรากฏอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่า ความหมายของคำว่า "คุณภาพ" ตรงข้ามกับความหมายของคำว่า "ปริมาณ" ในแง่ที่ว่า การวิจัยเชิงปริมาณหมายถึง การวิจัยที่สามารถแสดงจำนวนตัวเลขเพื่อแจ่มชัดได้ ในทางตรงกันข้ามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพจึงหมายถึง การวิจัยที่ปราศจากตัวเลขในการแจ่มชัด ซึ่งแท้จริงแล้วการวิจัยเชิงคุณภาพก็เป็นการหาข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ด้วย เพราะฉะนั้นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีวิธีการศึกษาได้หลายแง่มุม ทั้งนี้รวมถึงการวิเคราะห์เชิงอุปมาน (Induction) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ค้นหาความหมาย การตีความ การสัมภาษณ์บุคคล การศึกษาประวัติ การศึกษาข้อมูลจากศูนย์เก็บเอกสาร และข้อมูลจากการคำนวณทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการค้นหาสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องของมนุษย์ (ศิริชัย ศิริกายะ : 2529 : 33) ข้อมูลของการวิจัยที่ได้มาอาจจะไม่เป็นตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลที่บรรยายสภาพลักษณะ เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยความคิดวิเคราะห์หาเหตุผลหรือความแตกต่างเพื่อประเมินหรือสรุปผล (วันทนีย์ ชูศิลป์ 2525 : 7) ที่ได้จากการสังเกต โดยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่ศึกษาประกอบกับการสนทนาพูดคุย สัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้นการสร้างข้อสรุปของการวิจัยก็มีได้อาศัยตัวเลขทางสถิติเป็นหลัก หากแต่สร้างขึ้นจากสิ่งที่ได้สังเกตมาด้วยตนเอง

การวิจัยเชิงคุณภาพ มักจะมีลักษณะเป็นการบรรยายหรือพรรณา ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นเป็นข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกหรือบทสัมภาษณ์มากกว่าจะเป็นตัวเลข จากการสังเกตการเข้าร่วมในเหตุการณ์ การพูดคุยซักถามกับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังทำการวิจัย ข้อมูลเหล่านี้จะดูบันทึก

โดยทันที และรายงานตามความเป็นจริงที่พบเห็น เป็นการเก็บเล็กผสมน้อยในรายละเอียด โดยยึดหลักที่ว่า ไม่มีอะไรที่จะไม่สำคัญ ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเป็นตัวบ่งบอกอะไรสักอย่างหนึ่งที่น่าจะเป็นกุญแจสำคัญของคำตอบก็เป็นได้ ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลให้ได้มากที่สุด เพื่อที่ว่าเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์รายละเอียดแล้ว ข้อมูลเหล่านั้นอาจช่วยเสริมหรืออธิบายให้รอบคอบถูกต้องยิ่งขึ้น ข้อมูลประเภทนี้จะครอบคลุมสภาพทั้งหมด มิได้จำกัดตัวเอง เช่นการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม ซึ่งจะได้ข้อมูลเฉพาะที่มีคำถามให้ตอบเท่านั้น (สามารถ ศรีจางค์ 2527 : 24)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องเข้าไปอยู่ในสภาพการณ์ที่กำลังศึกษา ใช้ตัวผู้วิจัยเองเข้าไปสัมผัสกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพที่เป็นจริง และสามารถวิเคราะห์ปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยได้รู้ได้เห็นได้ร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ จึงทำให้สามารถศึกษาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องผ่านการได้มาข้อมูลผ่านทางผู้อื่น การเข้าร่วมอยู่ในเหตุการณ์จะทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาตามสภาพธรรมชาติ (Natural Setting) ได้ ดังนั้น ตัวผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูล เพราะการที่จะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Reliability) และมีความเที่ยงตรง (Validity) หรือเกิดการบกพร่อง ผิดพลาดก็จะขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัยเอง

ในการวิจัยเกี่ยวกับระบบการดำเนินงานด้านธุรกิจของศูนย์วิทีโอเทปในเขตอำเภอมืองจังหวัดพิจิตรนั้น เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการสังเกตโดยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่ศึกษาประกอบกับการพูดคุยและสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็น การวิจัยที่สามารถตอบสนองในบางสิ่งบางอย่างที่การวิจัยแบบอื่น ๆ ไม่สามารถให้ได้ โดยเฉพาะในทางสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีความละเอียดลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจ ถ้าศึกษาอย่างผิวเผิน

หลักเกณฑ์ในการวิจัย

หลักเกณฑ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ

1. หลักเกณฑ์ด้านสัมผัส การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลมาด้วยการสัมผัสกับเหตุการณ์นั้นโดยตรง และจะต้องแสวงหาความรู้ใหม่ตามข้อเท็จจริงที่ได้สัมผัสมา จะไม่นำเอา

ทฤษฎีมากำหนดปัญหา ตั้งปัญหา หรือสมมติฐานไว้ล่วงหน้า แต่จะสำรวจปัญหาและสมมติฐานตามความเป็นจริงที่ได้

2. หลักเกณฑ์ด้านการแลกเปลี่ยน การวิจัยเชิงคุณภาพจะจัดหลักการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันมากกว่าการเก็บข้อมูลภายใต้หลักการแลกเปลี่ยนนี้ ผู้วิจัยกับผู้ถูกวิจัยจะมีฐานะเท่าเทียมกัน มีอิสระเสรีในการถามตอบ จะไม่ให้ผู้ที่ถูกวิจัยมีความรู้สึกว่าคุณกำลังถูกวิจัย จะไม่เป็นการถาม ให้ตอบเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นการพูดคุยโต้ตอบไปมาแบบธรรมดาในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ได้รายละเอียดข้อมูลที่ถูกต้องลึกซึ้งมากกว่า

3. หลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะไม่วิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการเก็บข้อมูลเสร็จแล้วเหมือนการวิจัยอื่น ๆ แต่จะวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูล โดยทั่วไปเมื่อเก็บข้อมูลในแต่ละวันก็จะทำการวิเคราะห์ให้เสร็จภายในวันนั้น ๆ เลย เพื่อไม่ให้เกิดความหลงลืมไขว้เขว และจะทำการเก็บข้อมูลในลักษณะซ้ำคนเดิมหรือตัวอย่างเดิมให้แน่ใจแล้วจึงจะเคลื่อนไปหาคนอื่นหรือตัวอย่างอื่นต่อไป เพื่อเป็นการให้ได้มาซึ่งข้อมูลละเอียดลึกซึ้งจากความจริงจังและจริงจัง และเพื่อที่จะทำให้ข้อสรุปวิเคราะห์ในแต่ละครั้งออกมาในลักษณะนามธรรม

การวางแผนและเตรียมการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย
2. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการดำเนินงานเกี่ยวกับวิดีโอเทปและองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้ดำเนินงานด้านธุรกิจของศูนย์วิดีโอเทปและผู้บริโภคสื่อวิดีโอเทปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

บทบาทของผู้วิจัย

1. ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมผัสและสังเกตการณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการดำเนินงานทางด้านธุรกิจเกี่ยวกับวิดีโอเทป และติดต่อองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิดีโอเทปตั้งแต่

เดือนมีนาคม 2532

2. ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมผัสและสังเกตการณ์จากเจ้าของกิจการงานวิดีโอเทป และผู้เช่ามีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

สถานที่ในการศึกษา

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เพราะเป็นจังหวัดที่มีความเหมาะสมในการวิจัย คือ

1. เป็นจังหวัดที่ล้อมวลชนของรัฐครอบคลุมได้ไม่ทั่วถึง
2. การคมนาคมสะดวกเหมาะสำหรับการแพร่กระจายของสื่อใหม่ ๆ
3. เป็นจังหวัดที่ประชากรโดยทั่ว ๆ ไปมีฐานะดี เกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร จึงทำให้ประชากรมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะหาสื่อประเภทวิดีโอเทปมาทดแทนสื่อประเภทอื่น ๆ
4. เป็นจังหวัดที่ไม่ใหญ่โตมากนัก เหมาะสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ที่ให้ข้อมูลคือ เจ้าของธุรกิจศูนย์วิดีโอเทปและผู้บริโภคสื่อวิดีโอเทปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร และอำเภอใกล้เคียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมผัสกับเหตุการณ์ที่เป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านธุรกิจของศูนย์วิดีโอเทป ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้คือ

1. ใช้วิธีการสังเกต (Observation) โดยมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation)
2. การสัมภาษณ์ (Interview) อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) และไม่เป็นทางการ (Imformal Interview) รวมถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้ คือ

- สมุดจดบันทึก บันทึกในขณะสัมภาษณ์และบันทึกหลังจากสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว
- เครื่องเทปบันทึกเสียง

3. การใช้เอกสาร (Documentary) จากเอกสารทั่ว ๆ ไป และเอกสารเกี่ยวกับ

วิชาการ

4. การใช้แบบสอบถามเพื่อประกอบการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

ตามขั้นตอนของการศึกษาทั้งหมด ครอบคลุมจากคำถามดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาศูนย์วิดีโอเทป

- การดำเนินงานกิจการของศูนย์วิดีโอเทป
- โครงสร้างภายในของศูนย์วิดีโอเทป
- ขั้นตอนในการดำเนินงาน
- วิธีการสรรหาภาพยนตร์
- ประเภทของภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยม
- การจัดสรรประเภทภาพยนตร์ เพื่อให้สมาชิกเลือกหาได้สะดวก
- การชักจูงสมาชิก
- การรับสมาชิก
- ราคาภาพยนตร์แต่ละประเภท
- ความนิยมของสมาชิก

กรณีศึกษาบริษัทผลิตและนำเข้า

- นโยบายของบริษัท
- ราคาภาพยนตร์ต่อม้วนระหว่างสหรัฐอเมริกากับฮ่องกง
- การมองตลาดต่างจังหวัดกับกรุงเทพฯ
- ผลได้และผลเสียในการมีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับวิดีโอเทป

- พระราชบัญญัติฉบับนี้บรรจุเป้าหมายหรือไม่
- ขอบข่ายของกฎหมายต่อธุรกิจวิดีโอเทปในต่างจังหวัด
- การดำเนินงานเกี่ยวกับภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์

กรณีศึกษาสมาคมวิดีโอเทปและสหกรณ์วิดีโอเทป

- นโยบาย
- ทำไมจึงออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับวิดีโอเทป
- ลักษณะของกฎหมาย และพระราชบัญญัติวิดีโอเทปเป็นอย่างไร
- ผลดีผลเสียเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
- ผลของพระราชบัญญัติเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่
- ขอบข่ายของกฎหมาย
- ผลกระทบต่อศูนย์เช่าวิดีโอเทป

กรณีศึกษาผู้ควบคุมกฎหมาย (กองกำกับการ 3 กองทะเบียน กรมตำรวจ)

- นโยบาย
- ลักษณะกฎหมายและพระราชบัญญัติในปัจจุบันและก่อนหน้า
- ทำไมจึงออกกฎหมาย
- การต่อต้านพระราชบัญญัติ
- ผลดีผลเสียเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
- ขอบข่ายของกฎหมาย
- พระราชบัญญัตินี้ใครได้ประโยชน์
- การขออนุญาตดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกัน้อยแค่ไหน ก่อนมีกับมีพระราชบัญญัติ
- วิธีการ เช่น เซอร์ภาพยนตร์
- การดำเนินงานเกี่ยวกับภาพยนตร์ละเมิดลิขสิทธิ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง "การดำเนินงานด้านธุรกิจของศูนย์วีดีโอเทปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร" ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์อย่างใกล้ชิด และได้บันทึกข้อมูลไว้ทุก ๆ ครั้งที่ได้ทำการศึกษา ตามประเภทของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นการเก็บข้อมูลจากเอกสารทั่วไป และข้อมูลจากเอกสารประเภทวิชาการ

1.1 ข้อมูลจากเอกสารทั่วไป

ได้แก่ หนังสือทั่ว ๆ ไป ที่ได้กล่าวถึงเรื่องวีดีโอเทป เช่น หนังสือคน-โฆษณา สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มติชนรายสัปดาห์ ทิวนิทัศน์ อินไซด์ทีวี หน้าบันเท็งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง เคลิมิเรอร์ มติชน สยามรัฐ รวมถึงวารสารผู้จัดการ มีเดีย คู่แข่ง การโฆษณาและธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ คลังสมอง โมเดิร์นออฟฟิศ เซมิคอนดักเตอร์ อีเล็คโทรนิคส์ รุ้รอบตัว สื่อนาครต และ Journal Broadcasting & Electronic Media, Journal of Communication, World Broadcast News และวารสารที่เกี่ยวข้องกับวีดีโอเทปโดยตรง เช่น วีดีโอรีวิว ออดิโอวีดีโอ คู่มือคู่มือวีดีโอ วีดีโอแอสคว รีวิวทีวี โฟโต้วีดีโอ และ Understanding Video รวมถึงข้อมูลจากบริษัทที่เป็นตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทป เช่น บริษัทสามชัย (ตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปยี่ห้อกรุนติกและเมก้า) บริษัทโซนี่ไทย (ตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปยี่ห้อโซนี่) บริษัท ชิว-เนชั่นแนล เซลล์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด (ตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปยี่ห้อเนชั่นแนล) บริษัท อี.ซี.เอส อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (ตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปยี่ห้อ เจ.วี.ซี.) บริษัทฟิลิปส์แห่งประเทศไทย (ตัวแทนจำหน่ายวีดีโอเทปยี่ห้อฟิลิปส์)

1.2 ข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับวิชาการ

เกี่ยวกับเรื่องสื่อประเภทวีดีโอเทป เช่น วารสารสื่อสารมวลชน สื่อ-มวลชนและการประชาสัมพันธ์ วิชาการสื่อสารมวลชน หลักและทฤษฎีสื่อสารมวลชน นิเทศสารวารสารสุขภาพ รวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางด้านวีดีโอเทป และวิทยานิพนธ์

ที่ศึกษาเกี่ยวกับการตลาด เนื่องจากข้อมูลเรื่องวิดีโอเทปจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารเกี่ยวกับวิชาการมีน้อยมาก แต่จะมีผู้ทำการศึกษาสื่อประเภทอื่น เช่น วิทยุและโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ เสียเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารได้ไม่มากนัก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหาข้อมูลประเภทบุคคลเสียมากกว่าข้อมูลประเภทอื่น

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

การเก็บข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยศึกษาจากบริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายวิดีโอเทป สมาคมวิดีโอเทป สหกรณ์วิดีโอเทป กองทะเบียน กรมตำรวจ และศูนย์เช่ามีวิดีโอเทปในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ผู้วิจัยเข้าไปศึกษาในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในฐานะลูกค้าทั่ว ๆ ไปและในฐานะที่เป็นสมาชิกของศูนย์วิดีโอเทป การศึกษาหาข้อมูลจากศูนย์วิดีโอเทปในระยะแรกมีปัญหามาก เพราะไม่สามารถได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและน่าเชื่อถือได้ ทราบได้จากการตรวจสอบข้อมูลซ้ำจากศูนย์วิดีโอเทปอื่นจะได้ข้อมูลไม่เหมือนกัน แต่เมื่อเข้าไปศึกษาซ้ำศูนย์วิดีโอเทปเดิมหลาย ๆ ครั้ง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนิทสนมกับเจ้าของศูนย์วิดีโอเทปจึงได้ข้อมูลที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง ถูกต้องมากนัก

จนกระทั่งผู้วิจัยได้รู้จักกับศูนย์วิดีโอเทปบางศูนย์ โดยผ่านบุคคลที่เจ้าของร้านให้ความเคารพนับถือหรือมีผลประโยชน์กับบุคคลนั้น จึงได้มาซึ่งข้อมูลที่ละเอียด ลึกซึ้งถูกต้อง และน่าเชื่อถือได้ โดยการตรวจสอบข้อมูลซ้ำจากศูนย์วิดีโอเทปอื่น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากศูนย์เช่ามีวิดีโอเทปที่มีชื่อเสียงจากสถานที่ต่าง ๆ เช่น ศูนย์การค้ามาบุญครอง ตลาดสามย่าน สยาม-แสควร์ เขตปทุมวัน บริเวณลาดพร้าว มหาวิทยาลัยเกษตร ตลาดพงษ์เพชร เขตบางเขน และบริเวณสะพานควาย เขตพญาไท ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถนำรายชื่อมาปรากฏได้ในที่นี้ เนื่องจากเข้าไปศึกษาในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ หรือบางศูนย์วิดีโอเทปเข้าไปศึกษาในลักษณะที่เป็นทางการ แต่เจ้าของศูนย์วิดีโอเทปก็ไม่ให้เปิดเผยชื่อร้านมีเฉพาะบางศูนย์วิดีโอเทปเท่านั้นที่สามารถนำรายชื่อปรากฏในที่นี้ได้ เช่น

- วิดีโอ คลาสสิก หกก. 30 พหลโยธิน บางเขน กทม.

- วิจิตรภณท์ 85/32 ลาดพร้าว 93 บางกะปิ กทม.
- มิตรเชนเตอร์วิทีโอ 522/36-37 ถนนพหลโยธิน พญาไท กทม.
- ซีเนกรุป จำกัด บริษัท 40/19 ถ.วิภาวดีรังสิต บางเขน กทม.
- บริษัท เดอะเบสท์ออฟ พี.เอส.ที จำกัด 236/16 สยามสแควร์
ซอย 2 ถ.พระราม 1 กทม.
- ซีวีดี จำกัด บริษัท 40/19 ถ.วิภาวดีรังสิต บางเขน กทม.
- ซีเนแอสวีทีโอ จำกัด บริษัท 40/19 ถ.วิภาวดีรังสิต บางเขน กทม.
- ห้างวิจิตรภณท์ 32-34 ถนนพรณเชษฐ อ.เมือง จ.พิจิตร
- ร้านจักรเจริญ วิดีโอ ถนนศรีมาลา อ.เมือง จ.พิจิตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ในตอนสังเกตการณ์ เมื่อการสังเกตการณ์สิ้นสุดลง ก็จะนำมาวิเคราะห์รวมอีกครั้งเพื่อบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ โดยนำเอาแนวคิดและทฤษฎีมาช่วยด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะมีลักษณะเชิงบรรยาย หรือพรรณนาให้ละเอียดเข้าใจแจ่มแจ้ง การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้หลักการอุปมาน (Induction) โดยพยายามตอบคำถามจากสิ่งที่ได้สังเกตการณ์มา และที่ได้จากการพูดคุย เช่น พิจารณาหารูปแบบ โครงสร้างว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีผลกระทบเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ได้หรือเพราะเหตุใด ซึ่งจากข้อมูลที่ได้อาจพบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้หลายเหตุการณ์ แต่ก็ต้องอธิบายออกมาเป็นกระบวนการของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นให้ได้จากการวิเคราะห์ในเบื้องต้นทุกวัน จะทำให้การสืบหาข้อมูลที่เราสงสัยว่าจะเป็นเหตุเป็นผลได้ และสามารถสรุปออกมาในขั้นสุดท้าย

จากการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านธุรกิจวิดีโอเทป ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยพบว่า

การใช้การสังเกตโดยไม่มีส่วนร่วมนั้น ข้อมูลที่ได้จะได้ในลักษณะที่เป็นข้อมูลเบื้องต้นทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับผู้บริโภคสื่อวิดีโอเทปเสียมากกว่าผู้ดำเนินธุรกิจวิดีโอเทป เพราะผู้วิจัยใช้

วิธีสังเกตุดีในลักษณะที่เป็นบุคคลภายนอกเข้าไปศึกษา โดยเผด็จพฤติกรรมของผู้เข้าวัดโอเทปกับ เจ้าของศูนย์วัดโอเทปฝ่ายเดียว ไม่มีการเปิดเผยตัวผู้วิจัย เห็นอะไรก็บันทึกไปอย่างนั้น แต่บางครั้งผู้วิจัยก็ใช้วิธีการสังเกตุดีในลักษณะที่มีส่วนร่วม โดยการเปิดเผยตัวบ้างไม่เปิดเผยตัวบ้าง ข้อมูลที่ได้ในลักษณะนี้จะเป็นจริงน่าเชื่อถือ และทำให้รู้ถึงระบบการดำเนินงานด้านธุรกิจมากขึ้น แต่ข้อมูลยังไม่ละเอียดลึกซึ้งมากนัก บางครั้งก็ได้ข้อมูลละเอียดลึกซึ้งเช่นกัน แต่ก็ไม่สามารถเปิดเผยได้ และข้อมูลนั้นก็ไม่สามารถยืนยันได้แน่นอนว่าน่าเชื่อถือได้แค่ไหน

สำหรับการสัมภาษณ์ ถ้าผู้วิจัยสัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นทางการโดยวิธีการจดบันทึกจะได้ข้อมูลที่ดีมาก เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระในการตอบ แต่ก็ยังมีความระมัดระวังตัวและคำพูดอยู่บ้างเหมือนกัน ข้อมูลอันไหนที่มีความละเอียดและลึกซึ้งมาก ๆ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่กล้านำมากล่าวถึง

ข้อเสียของการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ก็คือ ขณะที่มีการสัมภาษณ์ตามตอบ จะดูไม่เป็นธรรมชาติ เพราะผู้วิจัยถามและจดบันทึกไปด้วย ทำให้ข้อมูลหยุดชะงักไม่ต่อเนื่อง

ส่วนการสัมภาษณ์ในลักษณะที่ผู้วิจัยใช้เทปบันทึกเสียงนั้น ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงทุกถ้อยคำจากการให้สัมภาษณ์ แต่ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ตามตอบกันในลักษณะที่ไม่เป็นกันเอง ดูไม่เป็นธรรมชาติ รู้สึกอึดอัด มีกัระมัดระวังในการตอบ กลัวคำตอบจะเป็นผลเสียกับตัวเอง เพราะทุกคำพูดที่พูดจะถูกบันทึกไว้ในเทปบันทึกเสียงหมด ผู้วิจัยเองเคยใช้เทปบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์หลายครั้ง และบางครั้งที่ใช้ก็ต้องเลิกใช้กลางคันเพราะผู้ถูกวิจัยไม่กล้าให้ข้อมูล แต่ข้อมูลที่เห็นนั้นน่าเชื่อถือมากและเที่ยงตรง

การสัมภาษณ์ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ ผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ดูเป็นกันเองมาก การถามตอบเหมือนกับการพูดคุยกันตามธรรมดา ข้อมูลที่ได้ก็ละเอียดลึกซึ้งน่าเชื่อถือ แต่บางครั้งข้อมูลนั้นก็ไม่สามารถเปิดเผยได้ เพราะเป็นข้อมูลที่ลึกซึ้งมาก การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่รู้สึกอึดอัดในการให้ข้อมูล ข้อมูลไหนที่ไม่ควรเปิดเผยก็จะบอก เพราะเป็นการพูดคุยกันในลักษณะที่ผู้วิจัยและผู้ถูกวิจัยมีสถานะเท่าเทียมกัน

ข้อเสียของการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้คือ ผู้วิจัยจำข้อมูลปลื้กย่อยได้ไม่หมด เพราะผู้วิจัยจะจดบันทึกข้อความหลังจากการสัมภาษณ์สิ้นสุดลงในแต่ละครั้ง แต่ข้อมูลที่สำคัญก็ไม่ได้สูญหาย

เพราะผู้วิจัยได้จากเอกสารและจากการจดบันทึกบ้างในขณะสัมภาษณ์

กรณีศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานด้านธุรกิจวิทีโอเทปครั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด